

Tieto- ja turvallisuusosasto / Tieliikenne- ja kuljetusketjut -yksikkö

Vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyn sopimuksen A liitteen 1.5 luvun mukainen monenkeskinen erillissopimus M364 ja voimaansaattamisasetus

Pääasiallinen sisältö

Vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehty sopimus (FördrS 23/1979, jäljempänä *ADR-sopimus*) ja vaarallisten aineiden sisämaakuljetuksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2008/68/EY, *VAK-direktiivi*) mahdollistavat monenkeskiset erillissopimukset.

Norja on laatinut uuden monenkeskisen ADR-erillissopimuksen M364. Sopimuksen mukaan hyväksymistodistusta saisi säilyttää perävaunussa, jos se on saatavilla perävaunussa turvallisessa paikassa säältä suojassa. Erillissopimus M364 päättyy 31.12.2026. Sopimuksella ennakoidaan vuoden 2027 ADR-määräyksiin hyväksyttyä muutosta, joka vastaa erillissopimuksen vaatimusta.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta (VAK) annetun lain (541/2023, jäljempänä *VAK-laki*) 128 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirasto voi Suomen puolesta allekirjoittaa teknisluonteisen erillissopimuksen. Liikenne- ja viestintävirasto on 16.6.2025 allekirjoittanut erillissopimuksen M364, joka saatettiin voimaan 17.6.2025 liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella. Kun Ahvenanmaan maakuntapäivien päätös voimaansaattamisasetuksesta saadaan ja Tasavallan presidentti on vahvistunut sen, päätöksestä ilmoitetaan liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksessa.

PERUSTELUT

1 Tausta

Vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehty sopimus (jäljempänä *ADR-sopimus*) on Suomessa voimassa (SopS 23/1979). ADR-sopimuksen liitteiden määräykset sisältävät pääosin teknisiä tai teknisluonteisia vaarallisten aineiden kuljetukseen liittyviä määräyksiä. Määräykset muuttuvat kahden vuoden välein, seuraavan kerran 1.1.2027.

ADR-sopimuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti ADR-sopimuspuolilla on oikeus kahden- tai monenkeskisin sopimuksin (jäljempänä *erillissopimus*) sallia määräaikaaisesti tiettyjen kuljetusten tapahtuvan alueellaan ADR-määräyksistä poiketen edellyttäen, että sama turvallisuustaso säilytetään. Poikkeus voidaan sopia enintään viiden vuoden määräajaksi. Allekirjoitettua erillissopimusta voidaan soveltaa niissä kansainvälisissä ADR-kuljetuksissa niiden ADR-maiden välillä, jotka ovat allekirjoittaneet kyseisen erillissopimuksen. VAK-direktiivin liitteessä mahdollistetaan erillissopimus.

VAK-lain 128 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirasto voi allekirjoittaa teknisluonteisen ADR-erillissopimuksen. VAK-lain 128 §:n 3 momentin nojalla Suomessa hyväksyttyä ADR-erillissopimusta saa soveltaa myös kansallisissa vaarallisten aineiden kuljetuksissa tiellä.

2 Nykytila

ADR-määräyksissä on vaatimukset mm. kuljetusyksikön hyväksymistodistuksille ja niiden kuljetuksen aikaisesta säilytyspaikasta. Kansalliset VAK-määräykset vastaavat kansainvälisiä ADR-määräyksiä. Uuden 1.1.2025 voimaantulleen määräyksen mukaisesti perävaunun hyväksymistodistusta on säilytettävä kuljetusyksikön ohjaamossa. Vaatimusta on sovellettava 1.7.2025 lähtien.

Kansainvälisessä 6.-8.5.2025 pidetyssä ADR-kokouksessa (UNECE / WP.15 Working Party on the Transport of Dangerous Goods) päätettiin, että perävaunun hyväksymistodistuksen säilytyspaikkaa koskevaa vaatimusta muutettaisiin. ADR-asiantuntijat hyväksyivät, että perävaunun hyväksymistodistuksen ei tarvitse olla ohjaamossa, jos se on saatavilla perävaunussa turvallisessa paikassa säältä suojassa. Kokouksessa hyväksytty muutos voisi tulla voimaan vuonna 2027. Tämän takia olisi tarpeen tehdä erillissopimus, jota tulevaa määräystä voitaisiin soveltaa jo nyt. Tähän mennessä sopimuksen on allekirjoittanut Norja (sopimuksen laatija), Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta ja Espanja.

3 Asian valmistelu

Liikenne- ja viestintävirasto on valtuutettu allekirjoittamaan erillissopimuksen. Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt päätöksen erillissopimuksen M364 allekirjoittamisesta. Sopimuksen allekirjoittamisesta ei järjestetty erillistä lausuntokierrosta. Sidosryhmiä kuultiin ADR-kokouksen kansallisen valmistelun yhdessä. Tällöin käsiteltiin määräysmuutosta, joka vastaa erillissopimuksen sisältämää määräystä.

Liikenne- ja viestintävirasto allekirjoitti erillissopimuksen 16.6.2025 VAK-lain 128 §:n 1 momentin nojalla. Suomi tulee sopimuksen allekirjoitushetkellä kyseisen vaarallisten aineiden tiekuljetuksia koskevan erillissopimuksen osapuoleksi. Erillissopimus on nähtävissä ja saatavissa Liikenne- ja viestintäviraston kotisivulla. Virasto antaisi tietoja erillissopimuksesta. Liikenne- ja viestintäministeriö antoi voimaansaattamisasetuksen 17.6.2025.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää oikeusministeriötä ryhtymään toimenpiteisiin Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumuksen pyytämiseksi Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n mukaisesti, jotta erillissopimukseen liittyvä asetus voisi tulla voimaan Ahvenanmaan maakunnassa. Kun Ahvenanmaan maakuntapäivien päätös saadaan ja Tasavallan presidentti on vahvistunut sen, päätöksestä ilmoitettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksessa.

4 Ehdotuksen vaikutukset

Poiketen ADR-sopimuksen kohdan 8.1.2.2 määräyksistä perävaunun hyväksymistodistusta ei tarvitse olla ohjaamossa, jos se on saatavilla perävaunussa turvallisessa paikassa säältä suojassa. Erillissopimuksella päästään soveltamaan vuoden 2027 ADR-määräystä, jonka ilman erillissopimusta voisi tulla voimaan vasta 1.1.2027. Erillissopimus päättyisi 31.12.2026.

Erillissopimusta voidaan soveltaa kansainvälisissä ADR-kuljetuksissa niiden ADR-maiden välillä, jotka ovat allekirjoittaneet erillissopimuksen. VAK-lain 128 §:n nojalla sopimusta M364 saisi soveltaa myös kansallisessa VAK-kuljetuksessa.

5 Toimivaltuudet

Liikenne kuuluu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 4 artiklan mukaan jaettuun toimivaltaan. VAK-direktiivin myötä toimivalta myös ADR-sopimuksen osalta on siirtynyt Euroopan unionille. VAK-direktiivin myötä ADR-sopimus liitteineen ovat velvoittavia EU-jäsenvaltioissa ja niiden välissä kuljetuksissa.

VAK-lain 128 §:n 1 momentin nojalla Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä teknisluonteisen sopimuksen. Erillissopimus M364 ei sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Liikenne- ja viestintäministeriö päättää erillissopimuksen voimaansaattamisesta perustuslain 80 ja 95 §:n 1 momentin sekä VAK-lain 128 §:n 4 momentin valtuuden nojalla.

Ahvenanmaan itsehallintolain 18 §:n 21 kohdan mukaan tieliikenne kuuluu Ahvenanmaan toimivaltaan. Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n mukaan Ahvenanmaan maakuntapäivien olisi hyväksyttävä voimaansaattamissäädös, jotta erillissopimuksen määräys tulisi voimaan Ahvenanmaan maakunnassa. Kun maakunnan vastaus saadaan ja Tasavallan presidentti on sen vahvistanut, liikenne- ja viestintäministeriö antaa ilmoituksen asiasta.

6 Voimaantulo ja voimaansaattaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi 17.6.2025 asetuksen erillissopimuksen voimaantulosta. Ahvenanmaan maakuntapäivät päättää asetuksen voimaantulosta Ahvenanmaan maakunnan osalta. Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus Ahvenanmaan maakuntapäivien päätöksestä julkaistaan sopimussarjassa.